

dän taholtaan. Se ei ole suinkaan otaksuttavaa, varsinkaan nykyään jo yleisesti vallitsevan työttömyyden vallitessa. Sellaiset muutokset voidaan saada toimeen ainoastaan perhepalvelijain järjestyneen yhteisvoiman eikä työnantajaväen hyväntahtisuuden kautta.

Ilahuttava ilmiö on se, että entisajan kotioira on muuttumassa ihmisarvonsa tuntevuoksi olennoksi. Tehtaissa ja teollisuuslaitoksissa työskentely sodan ajalla todellakin näyttää muuttaneen perhepalvelijattaren nimeksi, joka osaa alkaa vaatimaan ihmisarvonsa tunnustamista ja työvoimastaan parempaa korvausta. Esim. Englannin työläisnaiset ovat nostaneet niin kovan kapinan perhepalvelijattarien ammatissa vallitsevia epäkohtia vastaan, että työministerin on täytynyt ryhtyä pohittamaan asiaa. Engl. naisten teollisuusneuvoston ehdotuksesta on työministeri nimittänyt komiteoitia tutkimaan palvelijattarien asemaa. Komiteoiden tutkimusten tulokset ovat osoittaneet, että perhepalvelijattarien asema on niin alhainen, kurja ja orjuuttava, että teollisuuslaitoksissa työskennelleet naiset eivät nostu menemään palvelijattariksi, kuten heitä neuvotaan tekemään, jotta sovitte saisivat takaisin entiset palkkansa tehtaissa y. m. teollisuuslaitoksissa. Työministeri ja tutkijakomiteat ovat laatineet jonkunlaiset alinpalkkataksan perhepalvelijattarille, sanottu alinpalkka vaihdellen \$110—\$150 vuodessa ruuan ja muun työspidon lisäksi. Palvelijattarille on säädetty puolen päivän lepo keran viikossa ja sunnuntaina sekä kahden viikon loma-aika joka vuosi täydellä palkalla. Aikaseminin on joidenkin naisten yh-

distysten taholta alettu puuhaamaan perhetyöläisten työoloja tuntityöläisten olojen mukaisiksi. Sellaista työjärjestelyä varten on perustettu työnvälitystoimistoja, määrätty tuntipalkkoja j. n. e. Muutos- ja korjausvaatimukset palvelijattarien asemassa ovat kuluneet rinnakkain työväenliikkeen nousun kanssa viime aikoina. Kunpa tämän maan palvelijattaret seuraisivat englantilaisten siskoja esimerkkiä.

Perhepalvelijattaret Canadassa ovat järjestymispuuhissa. He ovat perustaneet palvelijattarien union Torontoon, Ont. ja ovat asettaneet vaatimukseksi 8 tunnin työpäivän järjestämisen ja \$15.00 viikkopalkan määräämisen tai että perheiden yhteydessä asuville palvelijattarille maksetaan vähintään \$30.00 kuukaudelta. Myöskin he vaativat ylityöstä ylimaksua ja että palkka maksetaan viikottain.

Perhepalvelijattarien alinpalkan sekä työpäivän määrittelemisen olisi kaikkialla saatava pian toimeen ja palvelijattaret itse voivat auttaa niin määrittelemisessä. Heidän tulisi perustaa asioita ja esittää vaatimuksensa työnantajilleen sekä lainlatijoille järjestöjensä kautta. Ainoastaan yhteisvoimin he voivat oloihinsa saada korjauksia.

WARREN, OHIO

Vappukin, meidän työläisten juhlapäivä, on nyt ollut ja mennyt ja paljon on saaneet meikkäiset nauttia siitä ja myös kärsiä, nim. Vappujuhlarettelöissä. Me emme täällä Warrenissa saaneet paraadilla hommata, vaan sen sijaan juhlimme juhlaamme haalilla ja kansaa olikin aivan täpö täysillä ja ohjelmaa oli paljon ja monipuolista. Ino Miller muun muassa piti juhlapuheen, jossa hän selvitteli Vapun merkitystä, toi uutisia muilta mailta ja kehotti valmistamaan itseämme seuraaviin Vappujuhlain, nim.

juhlimaan eikä arkailien johonkin koppiin kerääntymään. Oli puhe juhla yhdessä toiskielisten kanssa, vaan emme saaneet kylliksi isoa haalimaidän kaikkien käytettäväksi; siis he viettivät keskenään juhlaansa. — Täällä e tapahtunut mitään rettelöitä niinkuin muilla paikkakunnilla on tapahtunut, vaan olivatpa kaupungin herrat varustautuneet, nim. oli joitakin kuularuuskuja laitettu rakennusten katoille. Kyllä on sillä tavalla asiasta että jos ensi vappuna meitä uhattaan vielä ampua, niin me emme ole paljon aikaansaapia. Mutta koetakaamme nyt tämän vuoden ajalla järjestää asiat siten, että me saamme ensi vappuna juhlaa oikein juhlamalla omaa juhlaamme.

Osaston työkokouksessa oli äänestys siitä josko laitetaan osuuskappu nyt val jätetäänkö tuonemmaksi ja 80—20 vastaan jätettiin se sikseen. On haittana olosuhteet kun peltimylärien työt ovat joskus milloin sattuu käynnissä ja toinen sekka on se oman talon saanti ja näin suurta tehtävää kun on kaksi, niin on pakkokin toisen jäädä odottamaan parempaa mahdollisuutta. Siis emme uhota Osuuskappan laittamista, se vielä kuitenkin tulee eteemme.

Miljoonanmarkan klupiin yhä vaan lisääntyy jäsenmäärä, ja niinkuin Boman selitti, niin kyllä se henkilö on lahtari joka ei sitä pientä summaa maksa kun siihen annetaan niin paljon aikaa että varmistikin sekä raha kerääntyy aivan semmoisistakin pikkuhuveista jos esim. ei altituisesti hypäisi "seinään" katsomassa. Ajatella niiden kärsimyksiä, joiden hyväksi tämä pikku summa menee ja kuinka paljon se heitä näköä näkevä avustaa!

Nuoret miehet ja akat hommaa sarjallimia nyt piakkoin pidettäväksi haalin laittamista varten, vaan kovan he saavat pukea jos ne nuoret ihmiset ja ukkomiehet pitteävät, panka se pojat ja akat mieleen: rahaa täytyy tehdä vaikka millä tavalla.

Ompeluseuran itamat on myös nyt piakkoin ja töitä valmistellaan aika hopulla. Lippuja tikkuuttakkin on jo myyty kaksi sataa ja toivottavasti myydään vielä toinenkin kaksi sataa. Itama olisi jo ollut ellei olisi peltimylly ruvennut niin huonosti käy-

mään. Vaan nyt ne pian myydään ne ompelukset — tulokoon sitte vaikka mikä esteeksi!

Joukkoomme on lisääntynyt kansaa muilta paikkakunnilla ja viimekin työkokouksessa yhtyi osastoon jäseneksi yhdeksän henkilöä. Yllyttää tämmöinen uusien jäsenien tulo vanhempiin jäseniin toimimaan ripeämmin sillä joukko on voimaa! Lämpimät tervehdykset työläistovereillemme, Toveruudella.

ALINA SORJONEN.

CHESTER, MASS.

Missä on vika kun ei täältä enää kukaan kirjota Toverittareen? Paremat kynäliijat ei sulkaan kerkii ja huonot ei uskalla tarttua kynään. Nyt kuitenkin pitää lopettaa tämä hiljaisuus.

Sosialistiosasto täällä on toiminut koko talven entiseen tapaan, iltamia on pidetty melkein joka toinen lauantai. Ihannelitton lapset viettivät iltamansa 12 päivä huhtikuuta. Ohjelmaa oli paljon ja suorittivat lapset osansa jokainen hyvin ja reippaasti. Näytökskappale "Kunnan eläti" meni niin kuin pitikin.

Sunnuntai-koulua lapsille on ollut joka pyhä mutta nyt se lopetettiin kesän ajaksi että lapset kun myös opettajat saavat taas uutta innostusta ja voimaa.

Sosialistiosaston ompeluseuran myyjäiset pidettiin huhtik. 26 p:nä. Farmituotteet, joita kukin oli lahjottanut, sekä käsityöt joita ompeluseuran naiset olivat valmistaneet, menivät hyvin kaupaksi, koska tulot kaikista oli yli 40 dollaria. Siis hyvä tulos näinkin kallina aikana ja pienenä paikkakuntaan nähden.

Vappua vietettiin myös, vaikka paria päivää myöhemmin oikeasta vappupäivästä osaston haalilla ja olikin melkein kalkki Chesterin suomalaiset silloin haalilla. Ohjelmaa oli paljon, runoja, lauluja sekä kertomuksia ja vappumerkit meni kaupaksi kuin kuumat "keekit". En usko, että oli koko Joukossa yhtään joka ei katsonut valloisuudekseen ostaa vappumerkkiä. Olen kuullut että parin viikon perästä pitäisi olla oikein merkkipäivä Chesterin osaston haalilla. Ukkomiehet mykä hommaa itama silloin. Saa nähdä nyt tuleeko ukkojen hommasta mitään.

K. K., eräs vastavilitty vaimo koki tavaransa ja lähti "Purkkiin" takaisin samaa tietä mitä oli tullutkin oltuaan vain yhden kuherruskauksen aviosittapanassa kanssa yhdessä. Ei tiedä missä ykä oli, mutta ei ainakaan lapsuusvaivannut, sillä molemmat olivat jättäneen jo viidenkymmen vuoden vaiheilla.

Kylmälaista kevättä on pitänyt, mutta ehkä ne linat nyt lämpiää, että farmaritkin saa elukansa ulos ja kylvönsä maahan.

MUTER.

NEGAUNEE, MICH.

Kauppapalvelijoiden kesäloma. Tämän kaupungin liikemiehet ovat yksimielisesti päättäneet sulkea kaikki sekatarat ja lihakaupat kesäviikosta tk. 14 p:stä alkaen syyskuun loppuun saakka, joka kesäviikko kello 12 päivällä. Tämä johtuu siitä, että kauppapalvelijoiden pitää tehdä tavallista pitempää työpäivää ja olla lauantai-iltasin työssä aina 9 saakka.

Tätä tällaista "jalomielisyyttä" voi tervehtiä yhtenä edistysaskeleena kaupunkimme elämässä, samalla kun siinä saa huomata tepsivän keinon tyydyttää kauppapalvelijoita, joiden pitkä työpäivä muuten voisi agiteerata tyytymättömyyteen.

Vaatesuhteet eivät vielä tähän mennessä ole yhtyneet tuohon sulkeamisalkaan, vaan aikovat vaan odottaa kaiket päivät jos sattuisi saamaan jonkun nikkelin.

Olisi muuten hyvä, että kaikki toimittaisivat asiansa siten, että ei tarvittaisi vaatesuhteita kään niinä aikoina, joten hekin pian oppisivat ymmärtämään, että paikkakunnan väestö on myötämielinen noille kauppapalvelijain lomahetkille.

Toveri Jalmar Nukala, joka joku aika sitten matkusti Astoriaan, Ore., on saapunut taasen "kotiin". Joten osastomme sai taas yhden työmiehen herran viinämieheen. Lausumme Nukalan tervetulleeksi.

John Korpi, puhui täällä "veljien" haalilla tässä joku aika sitten ja Industrialisti ylisti sitä puhetta hyväksi. Mutta missään tapauksessa se puhe ei ollut hyvä, heidän kannaltaan katsottuna. Vika siinä puheessa oli se, että Korpi on puhunut tuon puheen jo niin monta kertaa, että tämän kirjottajakin on kuullut sen Korven suusta jo 10 vuotta sitten Saaren-Kukka raittius-seuran haalilla Kearsargassa, Mich., ainoastaan sillä ero-

Riistäjät saavat siellä vielä mielmäärin imeä lasten, nuorten naisten ja äitien elinvoiman. Vielä he kykenevät uhrinsa voimasta imetyillä rikkauksilla ostamaan lainlatijat ja oikeuslaitokset niin nöyryiksi palvelijoihseen, ettei heidän uhrinsa voi saada edes heikkoa lain turvaa.

Kutka ovat kumouksellisia?

Eri teollisuusaloilla Massachusettsin valtiossa työskentelee noin 250,000 lasta. Monet tuhannet heistä työskentelevät koneiden ääressä jossa heidän elämänsä ei ole hetkeäkään turvattu ja jossa heidän terveytensä on vaarassa.

Näiden teollisuuslaitosten osakaat vaativat, että tulot eivät saa pienentyä eikä liikevoitot alentua. Tehtaisten ja myllyjen isännöitsijät koettavat tehdä kaikkensa estääkseen työläiset saamasta työpalkkojaan kohotetuksi ja työpäiväänsä lyhennetyksi. Näitä ja puute uhkaavat altituisesti perheitä, joiden täytyy lähetää lapsensa tehtaisiin. Kurjuus ja epätoivo vaanivat heitä altituisesti nurkan takana.

Keitä ne ovat, jotka valmistavat otollista maaperää vallankumoukselliselle propagandalle?

Naiset saavat äänestä presidenttiä 27 valtiossa.

V. 1916 oli naisilla äänioikeus ainoastaan 12 valtiossa. Nyt on 27 valtiossa jo myönnetty toisissa täydellinen, toisissa osittainen äänioikeus naisille. Vuoden 1920 presidentin vaaleihin voivat naiset ottaa osaa seuraavissa valtioissa: Arizona, California, Colorado, Idaho, Indiana, Illinois, Iowa, Kansas, Maine, Michigan, Minnesota, Missouri, Montana, Nebraska, Nevada, New York, North Dakota, Oklahoma, Oregon, Rhode Island, South Dakota, Tennessee, Utah, Vermont, Washington, Wisconsin ja

Wyoming. Näissä valtioissa on yhteensä 277 valtiisjärjestystä. —

Belgian naiset saavat äänestää "ansioiden" perusteella.

Belgian naisille enemmän kuin Amerikan naisillekaan ei näytä myönnettävän tuota kaiken järjen ja ihmisyyden mukaan kuuluvaa oikeutta — äänioikeutta, sen perusteella, että he ovat ihmisiä, vaan pitää heillä olla vielä erikoisia "ansioita", joiden perusteella heille se oikeus sallitaan. Belgiassa on nyt joillekin naisille tuo oikeus myönnetty. Naiset, joita saksalaiset ovat pitäneet vankeudessa poliittisista syistä tai jotka ovat menettäneet sodassa poikansa tai miehensä, pääsevät osalliseksi tuosta jalosta oikeuden jaosta. Miksi nämä naiset ovat paremmiin tuon oikeuden ansainneet kuin muut naiset, ei ole suvattu selittää hallituksen taholta.

Kapitalistisen yhteiskunnan loistavia tuloksia.

N. Y. kaupungin terveysbulletinissa julkaistaan seuraavat surulliset numerot, jotka osoittavat mihin kapitalistisen yhteiskunnan riisto ja vapaa kilpailu johtavat kakenlaisine riistokeinoineen, väärinennettyine ravintoineen y. m. kurjuuksineen. "Lääkärin tarkastukset tässä kaupungissa sekä muualla, osoittavat, että 70 prosenttia tämän maan koululapsista kärsii jostakin sairaudesta tai ruumiin viasta. 20,000,000:sta tämän maan koululapsesta 14,000,000 lähtee elämän taipaleelle sairauden ja ruumiillisten vikojen vaivaamana." — "Toverin oikeusjutun aikana oli hikkeästä kahdeksan henkilöä todistajana jutussa, joten paino- sekä toimitustyö oli vain muutamien henkilöiden suorittavana. Lisällisen ylityön vääryttämiä lotoja ei voinut auttaa tämän ja ehkä muidenkin virheidän tuloa.

tuhansien maaseutukoulujen oppilaiden keskuudessa ei ole vielä koskaan tehty lääkerin tarkastuksia. Tilastot ovat kerännyt etupäässä kaupungeista ja teollisuuskeskuksista.

Noin "loistavia" tuloksia kykenee kapitalistinen järjestelmä tuomaan todistukseksi puolestaan olemassaolonsa oikeudellisuudesta! — Ja ne jotka toimivat ja taistelevat sellaisen yhteiskunnan luomiseksi, jossa jokaisen ihmisen elämä ja terveys olisi yhteiskunnan tärkein asia, jolloin jokainen ihminen lähtisi elämänsä taipaleelle vapauden, hyvinvoinnin ja tieteen kaikkien keinojen ja saavutusten turvaamana ja jalostamana — ne henkilöt tuomitaa kapitalistisen yhteiskunnan "oikeuden" mukaan vaaralliseksi kansan yllyttäjiksi, maan pettureiksi, bolshevikiksi, anarkisteiksi y. m. kansakunnan siveydelle ja turvallisuudelle vaaralliseksi henkilöiksi!

Ikävä taittovirheittä sattui tulemaan viime Toverittaren "katsauksien" ensimmäisen kirjotukseen. Kirjotuksen olisi pitänyt alkaa: "Pukutyöläisten järjestäjä, Ellen A. Kennan jne." Toisen paragrafin viimeinen lause olisi pitänyt kuulua: "Meidän pikettimme käytti näsen hiljaisuutta hyväkseen ja vaikuttavain sanoin vetosi häneen union puolesta." Kirjotuksen viimeinen paragrafin oli eksynyt rivi seuraavasta kirjotuksesta. Olisi pitänyt alkaa: "Taivaalle kiitos, ettei maailma ole sentään täynnä, jne."

Toverin oikeusjutun aikana oli hikkeästä kahdeksan henkilöä todistajana jutussa, joten paino- sekä toimitustyö oli vain muutamien henkilöiden suorittavana. Lisällisen ylityön vääryttämiä lotoja ei voinut auttaa tämän ja ehkä muidenkin virheidän tuloa.